

Rechtenteller

Korte omschrijving werkvorm

In groepjes buigen leerlingen zich over een strafrechtszaak. Ze krijgen daarbij 21 kaartjes met rechten van verdachten.¹ De leerlingen moeten beoordelen welke rechten de verdachte(n) in hun casus wel of niet moet(en) krijgen. Als iedereen klaar is wordt er klassikaal nabesproken en gekeken waar eventuele verschillen vandaan komen.

Leerdoel

Na het doen van deze werkvorm kunnen de leerlingen vertellen welke rechten een verdachte heeft (of breder: wat de voorwaarden zijn voor een eerlijk proces). Ze kunnen uitleggen dat het belangrijk is dat je de rechten die je wilt toekennen aan een verdachte die je onschuldig inschat, ook moet toekennen aan verdachten van wie je denkt dat ze schuldig zijn.

Duur

30-45 minuten

Benodigheden

- Voor elk groepje leerlingen een stapeltje kaartjes met de 21 rechten voor een eerlijk proces.
- Voor elk groepje een kaartje met een casus.
- Eventueel: Voor elk groepje een kaartje met de uitkomst en achtergrondinformatie.

De werkvorm stap voor stap

1. Verdeel de klas in groepjes van ongeveer 4 leerlingen. Deel aan ieder groepje het benodigde materiaal uit. Deel een goede mix van casussen uit (verdachten die zijn vrijgesproken, die veroordeeld zijn en verdachten die nog midden in het strafproces zitten).
2. De leerlingen bespreken welke rechten hun verdachte volgens hen wel of niet moeten hebben. De groepjes maken dus 2 stapeltjes: een stapel 'ja' en een stapel 'nee'. Stop na 15 minuten de opdracht en vraag de leerlingen het totaal aantal toegekende rechten (de stapel 'ja') te tellen. Schrijf dit op het bord.

¹ We vatten hierbij 'rechten van verdachten' breed op. Het gaat feitelijk vaak om voorwaarden voor een eerlijk proces.

3. Bespreek de opdracht na: welke rechten hebben groepjes niet toegekend? En waarom niet? Vergelijk klassikaal de antwoorden van de verschillende groepjes. Wordt het verschil veroorzaakt door de ernst van het misdrijf, door het beeld dat de leerlingen van de verdachte hebben, of door de mate waarin de leerlingen geloven in de onschuld van een verdachte? Betrek in het gesprek waarom we deze rechten aan verdachten toekennen. Kan het kwaad om bepaalde rechten niet toe te kennen? Leg uit dat deze rechten via internationale verdragen en nationale wetten toegekend worden aan een verdachte en waarom (zie ook de achtergrondinformatie).
4. Natuurlijk zijn de leerlingen nieuwsgierig naar de uitkomst (zie achtergrondinformatie). Je kunt dit klassikaal bespreken; je kunt ook de kaartjes met de uitkomst en achtergrondinformatie uitdelen. Let op: Deze kaartjes bevatten best ingewikkelde terminologie. Confronteer de leerlingen als zij bepaalde rechten niet hebben toegekend met de onschuld van sommige verdachten. Elke burger kan in de situatie komen dat hij of zij verdacht wordt van een misdrijf, juist daarom is het van belang dat de rechten er zijn.

Rechten

Hieronder staan 21 rechten voor een eerlijk proces. Deze rechten komen voort uit internationale verdragen (Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en het Internationale Verdrag inzake Burgerlijke en Politieke Rechten), uit het Nederlandse strafprocesrecht en uit de Grondwet. Deze rechten (of voorwaarden voor een eerlijk proces) zorgen voor rechtsbescherming en maken de kans klein(er) dat iemand onterecht wordt veroordeeld.

De kaartjes met deze rechten staan in een apart bestand.

1. De verdachte mag geen straf krijgen zonder veroordeling door een rechter.
2. De rechter moet onpartijdig zijn.
3. De rechter moet onafhankelijk zijn.
4. De verdachte heeft recht op een advocaat.
5. De verdachte heeft recht op een rechtszaak binnen een redelijke termijn.
6. De verdachte mag zelf bij de rechtszaak aanwezig zijn en mag zichzelf (laten) verdedigen.
7. De verdachte moet voldoende tijd en faciliteiten krijgen om zich te kunnen verdedigen.
8. De verdachte heeft het recht te weten waarvan hij/zij verdacht wordt.
9. De verdachte kan alleen bestraft worden voor iets dat volgens de wet strafbaar is.
10. De verdachte is onschuldig tot het tegendeel bewezen is.
11. Het Openbaar Ministerie mag geen foto- of filmbeelden van de verdachte in de media laten verschijnen.
12. De politie en het OM mogen geen nadelige informatie voor de verdachte in de publiciteit brengen.
13. Als een verdachte een psychische stoornis heeft, mag de rechter een strafbaar feit niet of slechts gedeeltelijk aan hem/haar toerekenen.
14. De verdachte mag niet opnieuw worden aangeklaagd voor iets waarvoor hij al veroordeeld of vrijgesproken is.
15. De verdachte mag niet worden gedwongen een bekentenis af te leggen of tegen zichzelf te getuigen.
16. De uitspraak van de rechtszaak moet openbaar zijn.
17. De verdachte mag getuigen oproepen.
18. De verdachte heeft recht op hoger beroep.
19. De verdachte mag niet onbepakt in voorlopige hechtenis zitten.

20. De verdachte heeft recht op een schadevergoeding als na zijn of haar veroordeling nieuwe feiten ontdekt worden die alsnog tot vrijspraak leiden.
21. De verdachte mag niet veroordeeld worden op alleen een eigen bekentenis.

Casussen

Zaak-Benno L.

Tekst op het kaartje met de casus

Op 8 juni 2009 wordt zwemleraar Benno L. uit Den Bosch aangehouden, nadat op zijn computer kinderporno is gevonden. De zwemleraar loopt tegen de lamp als hij zijn computer laat repareren en medewerkers van het reparatiebedrijf verdachte foto's en filmpjes vinden.

Uit deze beelden blijkt dat de 59-jarige man jonge meisjes heeft misbruikt die zwemles bij hem volgden. Het gaat hierbij vaak om meisjes met een verstandelijke handicap.

Het Openbaar Ministerie verdenkt de man van verkrachting, pogingen tot seksueel binnendringen en verschillende aanrandingen. Ook wordt hij verdacht van het bezit van kinderporno.

Achtergrondinformatie en uitkomst

Het Openbaar Ministerie eiste tien jaar celstraf plus tbs met dwangverpleging. De rechtbank in 's-Hertogenbosch veroordeelde de zwemleraar in 2010 tot zeven jaar celstraf. Volgens de rechtbank is bewezen dat Benno L. drie meisjes heeft aangerand, bij 37 meisjes ontuchtige handelingen heeft verricht, drie meisjes heimelijk heeft gefilmd en kinderpornografisch materiaal heeft gemaakt en in bezit had.

Het Openbaar Ministerie ging hierop in hoger beroep, waarna het gerechtshof de man in 2011 tot een gevangenisstraf van zes jaar veroordeelde. Het gerechtshof hield hierbij rekening met de vele publiciteit waar Benno L. onder geleden heeft.

In juni 2013 kwam Benno L. vrij, nadat hij twee derde van zijn straf had uitgezeten. Hij kreeg een gebiedsverbod voor de elf Brabantse gemeenten waar zijn slachtoffers wonen. Later dat jaar moest Benno L. weer enkele maanden de cel in, omdat hij zich niet hield aan de voorwaarden van zijn voorwaardelijke vrijlating. Begin 2014 is hij weer vrijgelaten.

Bronnen

- NOS (2010): <https://nos.nl/artikel/160965-benno-l-na-bijna-een-jaar-voor-de-rechter>
- NOS (2011): <https://nos.nl/artikel/243507-hof-geeft-benno-l-jaar-minder-cel>
- NOS (2014): <https://nos.nl/artikel/612260-benno-l-de-ontuchtige-zwemleraar>
- Wikipedia (2023): https://nl.wikipedia.org/wiki/Zaak-Benno_L.

Zaak-Thijs H.

Tekst op het kaartje met de casus

Zaterdag 4 mei 2019 wordt het levenloze lichaam van een 56-jarige vrouw gevonden in de Scheveningse bosjes in Den Haag. Ze is met het geweld om het leven gebracht.

Drie dagen later worden op de Brunssummerheide bij Heerlen de lichamen gevonden van een 63-jarige vrouw en een man van 68 jaar. Ook zij zijn met geweld gedood.

Een dag later wordt de 27-jarige Thijs H. aangehouden in Limburg. Het Openbaar Ministerie verdenkt hem van zowel de moord op de vrouw in Den Haag als de moord op de man en vrouw op de Brunssummerheide.

Achtergrondinformatie en uitkomst

De rechtbank in Maastricht veroordeelde Thijs H. tot 18 jaar gevangenisstraf en tbs met dwangverpleging voor de drie moorden. Thijs H. pleegde de moorden in een psychose; hij had via berichten de opdracht gekregen te moorden, anders zou zijn familie iets ergs overkomen.

Deskundigen van het Pieter Baan Centrum adviseerden de verdachte volledig ontoerekeningsvatbaar te verklaren. De rechtbank oordeelde de verdachte verminderd toerekeningsvatbaar. Daardoor kon de rechtbank niet alleen tbs, maar ook een gevangenisstraf opleggen.

Thijs L. ging tegen de uitspraak in beroep. Het gerechtshof in 's-Hertogenbosch veroordeelde hem daarna tot een gevangenisstraf van 22 jaar en tbs met dwangverpleging. Het Gerechtshof achtte hem, net als de rechtbank, verminderd toerekeningsvatbaar.

Thijs L. ging daarna in cassatie bij de Hoge Raad tegen de uitspraak van het gerechtshof. Zijn advocaten bepleitten dat Thijs L. niet met voorbedachte raad heeft gehandeld en dat zijn handelen hem in het geheel niet kan worden toegerekend. De Hoge Raad ging hier niet in mee, waardoor de veroordeling van het Gerechtshof bleef staan.

Bronnen

- Eerste aanleg bij de rechtbank in Maastricht: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:RBLIM:2020:5621>
- Hoger beroep bij het gerechtshof 's-Hertogenbosch: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:GHSHE:2022:868>
- Cassatie bij de Hoge Raad: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:HR:2023:1295>

Puttense moordzaak

Tekst op het kaartje met de casus

Op zondag 9 januari 1994 verlaat stewardess Christel Ambrosius op de mountainbike haar ouderlijk huis in het centrum van Putten om haar oma te bezoeken, die aan de rand van het dorp woont. Daar aangekomen, rond 16.00 uur, blijkt het huis leeg te zijn; haar oma is op bezoek bij een zieke kennis.

Wanneer haar oma om ongeveer 18.00 uur thuiskomt, treft ze haar kleindochter dood aan in de woonkamer. Christel is verkracht, gewurgd en haar keel is doorgesneden. Op haar been worden een spermadruppel gevonden en twee haren.

Een groep van vier mannen wordt verhoord door de politie. Zij rijden ieder weekend in een oude groene Mercedes een ritje in de bossen rond Putten. Na verschillende verhoren beschuldigen twee van de mannen de andere twee mannen van de moord. De twee mannen die deze verklaring doen, zeggen dat ze hebben gezien dat de twee andere mannen (Wilco Viets en Herman Du Bois) Christel wurgden, verkrachtten en vermoordden.

Uit onderzoek blijkt dat de gevonden spermadruppel niet van Viets of Du Bois afkomstig is. De politie denkt dat deze dan afkomstig moet zijn van een eerder, vrijwillig seksueel contact met iemand anders.

Wilco Viets en Herman Du Bois worden door het Openbaar Ministerie aangeklaagd voor verkrachting en doodslag.

Achtergrondinformatie en uitkomst

De rechtbank in Zutphen veroordeelde de twee verdachten eind 1994 voor de moord op en de verkrachting van Christel Ambrosius. De mannen werden veroordeeld tot 10 jaar cel.

De verdachten gingen daarna in hoger beroep bij het gerechtshof en in cassatie bij de Hoge Raad. Deze bevestigden het vonnis van de rechtbank. Na de veroordeling van de mannen kwam er veel kritiek op het politieonderzoek.

Uiteindelijk kwamen de twee mannen in 2002 vrij, na het uitzitten van twee derde van hun straf. Ze dienden toen een zogenaamd revisieverzoek in en in 2001 besloot de Hoge Raad dat het proces moest worden heropend. In 2002 werden de twee veroordeelden uiteindelijk vrijgesproken.

In 2008 werd een nieuwe, derde verdachte aangehouden op basis van een DNA-match: Ronald P. Hij had zijn partner mishandeld en moest hiervoor DNA afstaan. Dit bleek overeen te komen met het DNA op het lichaam van Christel Ambrosius. Ten tijde van de moord bleek hij ook in Putten te wonen. Ronald P. werd (na hoger beroep en cassatie) veroordeeld tot een gevangenisstraf van 15 jaar en 6 maanden.

De Puttense moordzaak staat vanwege de onterechte veroordeling van Viets en Du Bois bekend als een van de grootste gerechtelijke fouten van de laatste decennia in Nederland. In 2021 bood de destijds demissionair minister van Justitie Grapperhaus tijdens een debat in de Tweede Kamer excuses aan aan de Viets en Du Bois. Overigens ontkent óók Ronald P. dat hij Christel Ambrosius zou hebben verkracht en vermoord. Hij beweert in het geheim een seksuele relatie met haar te hebben gehad.

ProDemos

Bronnen

- NOS (2011): <https://nos.nl/artikel/312199-de-puttense-moordzaak>
- NOS (2017): <https://nos.nl/artikel/2207143-ook-derde-veroordeelde-puttense-moordzaak-onterecht-vast>
- NOS (2021): <https://nos.nl/artikel/2407028-kabinet-biedt-excuses-aan-aan-ten-onrechte-veroordeelden-puttense-moordzaak>
- Wikipedia (2024): https://nl.wikipedia.org/wiki/Puttense_moordzaak
- Eerste aanleg bij de rechtbank in Zutphen (2009): <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:RBZUT:2009:BJ9770>
- Hoger beroep bij het gerechtshof in Arnhem (2011): <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:GHARN:2011:BU3933>
- Cassatie bij de Hoge Raad (2013): <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:HR:2013:BZ9992>

De Deventer moordzaak

Tekst op het kaartje met de casus

Op 23 september 1999 wordt de 60-jarige Jacqueline Wittenberg dood aangetroffen in haar woning in Deventer. Ze is op brute wijze om het leven gebracht door verwurging en messteken. Omdat er geen directe aanwijzingen zijn voor een inbraak, vermoedt de politie dat de dader iemand uit haar directe omgeving moet zijn.

Haar financieel adviseur, de 46-jarige Ernest Louwes, wordt verdacht van de moord. Hij wordt eerst niet als verdachte gezien, maar komt in beeld nadat hij liegt over het tijdstip waarop hij in de buurt van het huis van Wittenberg is geweest. Daarnaast zijn er aanwijzingen dat hij financieel voordeel zou hebben van haar dood, omdat hij zich bezighoudt met de afhandeling van haar erfenis.

Achtergrondinformatie en uitkomst

Ernest Louwes werd in 2000 vrijgesproken door de rechtbank. Het Openbaar Ministerie ging echter in beroep en het gerechtshof veroordeelde Louwes datzelfde jaar tot een gevangenisstraf van 12 jaar. Louwes ging in cassatie, maar dit werd verworpen.

In 2003 waren ontdekte fouten in het onderzoek reden om de uitspraak te herzien, waardoor Louwes tijdelijk vrij kwam. Hoewel het oorspronkelijke bewijs hierbij uiteindelijk werd verworpen, leidde opgedoken DNA-materiaal in februari 2004 tot bekrachtiging van de eerdere uitspraak. Sindsdien zijn er nog meer onderzoeken uitgevoerd. Deze hebben echter tot op heden geen ontlastend bewijs opgeleverd dat voor de Hoge Raad aanleiding was om een nieuw herzieningsverzoek toe te wijzen.

Bij een aantal mensen blijft echter het vermoeden heersen dat er met Louwes' veroordeling sprake is van een gerechtelijke fout. Voornamelijk Maurice de Hond speelde hierop in en hij wees tevens iemand anders aan als schuldige. Voor die verdachtmaking heeft justitie tot op heden geen bewijs gevonden. Uiteindelijk is De Hond zelf veroordeeld wegens smaad.

In 2009 kwam Louwes vrij.

Bronnen

- Wikipedia (2024): https://nl.wikipedia.org/wiki/Deventer_moordzaak

De Schiedammer parkmoord

Tekst op het kaartje met de casus

Op 22 juni 2000 wordt de 10-jarige Nienke Kleiss verkracht en gedood in het Beatrixpark in Schiedam. Haar 11-jarige vriendje Maikel, met wie zij aan het spelen is, wordt neergestoken en overleeft maar net een wurgpoging. Hij kan ontsnappen door te doen alsof hij dood is.

Enkele maanden later wordt de 31-jarige Cees B. als verdachte aangehouden. Cees B. heeft geen sluitend alibi, zijn fiets is op het delict gezien en Maikel is gestoken met een mes dat overeenkomt met een mes dat B. op zijn werk gebruikt. Ook is zeker dat hij kort na het misdrijf bij de plaats van het delict was en dat hij degene is die de politie heeft gebeld. Ondanks uitgebreid DNA-onderzoek worden er geen DNA-sporen van Cees B. op het lichaam van Nienke Kleiss gevonden.

Cees B. bekent eerst dat hij de dader is, maar later trekt hij de bekentenis in. Het Openbaar Ministerie klaagt Cees B. aan bij de rechtbank Rotterdam en eist 18 jaar gevangenisstraf en tbs met dwangverpleging.

Achtergrondinformatie en uitkomst

Op 29 mei 2001 werd Cees B. door de rechtbank Rotterdam veroordeeld tot een celstraf van 18 jaar en tbs met dwangverpleging. Dit was voor de hierboven beschreven zaak, maar ook voor eerder gepleegde ontucht met een minderjarige jongen en een poging een kind tegen betaling seksuele handelingen bij hem te laten verrichten. De rechters kwamen uiteindelijk tot de conclusie dat geen enkel bewijsmiddel in de zaak op zich zelf overtuigend genoeg was, maar dat ze in combinatie met elkaar onweerlegbaar zouden zijn.

Cees B. ging in hoger beroep, maar het gerechtshof bevestigde de eerdere uitspraak van de rechtbank. Een cassatieberoep en een herzieningsaanvraag bij de Hoge Raad werden beide verworpen.

In 2004 kwam het bericht dat een andere man het misdrijf had bekend aan de recherche: Wik H. In 2005 werd deze man voor de zaak veroordeeld. Cees B. werd vrijgelaten. In 2005 werd de Commissie-Posthumus ingesteld om de toedracht van de gerechtelijke fout te onderzoeken.

Bronnen

- Wikipedia (2024): https://nl.wikipedia.org/wiki/Schiedammer_parkmoord

Zaak-Ina Post

Tekst op het kaartje met de casus

Op 22 augustus 1986 wordt in een verzorgingshuis in Leidschendam een 89-jarige bewoonster dood aangetroffen. Ze is met een elektriciteitsnoer gewurgd. De politie verdenkt de 30-jarige bejaardenverzorgster Ina Post, die regelmatig bij de bejaarde weduwe werkt.

Bij de hoogbejaarde vrouw worden namelijk enkele cheques gestolen (hier kon je mee betalen), waarvan men aanneemt dat deze later door de dader waren gebruikt. Het handschrift op de cheques vertoont overeenkomsten met het handschrift van Ina Post.

Na haar aanhouding en langdurig en intensief verhoor bekent Ina Post de vrouw om het leven te hebben gebracht. Later trekt zij die bekentenis weer in.

Achtergrondinformatie en uitkomst

Ina Post werd in 1986 tot 6 jaar cel veroordeeld door de rechtbank. Het gerechtshof bevestigde dat oordeel. De Hoge Raad heeft een groot aantal herzieningsverzoeken afgewezen. De Hoge Raad bepaalde in 2009 dat de zaak over moest. Behandeling vond plaats door het gerechtshof in Den Bosch. Op 6 oktober 2010 werd Ina Post door het gerechtshof alsnog vrijgesproken.

Bronnen

- NOS (2010): <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/189522-ina-post-vrijgesproken>
- Aanvraag herziening bij Hoge Raad (2009): <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:HR:2009:BI1689>
- Wikipedia (2024): https://nl.wikipedia.org/wiki/Ina_Post

Rijswijkse stoeptegelmoord

Tekst op het kaartje met de casus

Op de avond van 9 januari 2005 wordt een jonge vrouw op het moment dat zij onder een viaduct op de A4 rijdt, getroffen door een stuk stoeptegels. Zij wordt hierdoor zo ernstig verwond dat ze kort daarna overlijdt.

Vier jonge mannen worden enige dagen later aangehouden. Zij verveelden zich op de bewuste avond en waren wat gaan rondrijden. Op een gegeven moment besloten ze om wat op de weg te gaan gooien. Eerst gooiden ze hout en vervolgens een zak puin, die bovenop een vrachtwagen terecht kwam. Dat had geen gevolgen.

Uiteindelijk gooiden twee verdachten allebei een stuk stoeptegels vanaf een viaduct naar beneden op de A4. Een daarvan raakte de Fiat van het slachtoffer. De twee andere verdachten zaten op dat moment in de auto waarin de mannen rondreden.

Het Openbaar Ministerie klaagt de twee verdachten die een stuk stoeptegels op de A4 hadden gooid aan voor moord. De andere twee verdachten worden aangeklaagd voor het medeplegen van moord.

Achtergrondinformatie en uitkomst

De rechtbank achtte alle vier verdachten schuldig. De twee hoofdverdachten (Davy V. en Jeroen van G.) worden veroordeeld tot 6 en 5 jaar gevangenisstraf. De andere twee verdachten (Frederik B. en Stephan H.) werden beiden veroordeeld tot 3 jaar gevangenisstraf.

De twee hoofdverdachten en één van de medeplegers (Frederik B.) gingen in hoger beroep. De twee hoofdverdachten werden door het gerechtshof in Den Haag tot dezelfde straf veroordeeld als bij de rechtbank, maar de medepleger werd vrijgesproken door het gerechtshof. Hij heeft de tegel niet gooid en er zou geen bewijs zijn dat hij instemde met het gooien van de stukken tegel. Het Openbaar Ministerie ging hiertegen in cassatie bij de Hoge Raad, maar dat werd verworpen.

Bronnen

- Eerste aanleg bij rechtbank 's-Gravenhage voor verdachte Davy V.: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:RBSGR:2005:AT8466>
- Hoger beroep bij Gerechtshof 's-Gravenhage voor verdachte Davy V.: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:GHSGR:2006:AV5198>
- Cassatie bij de Hoge Raad: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:HR:2007:BA7924>
- Eerste aanleg bij rechtbank 's-Gravenhage voor verdachte Jeroen van G.: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:RBSGR:2005:AT8463>
- Hoger beroep bij Gerechtshof 's-Gravenhage voor verdachte Jeroen van G.: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:GHSGR:2006:AV5197>
- Eerste aanleg bij rechtbank 's-Gravenhage voor verdachte Frederik B.: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:RBSGR:2005:AT8465>
- Hoger beroep bij Gerechtshof 's-Gravenhage voor verdachte Frederik B.: https://inzicht.sdu.nl/content/ECLI_NL_GHSGR_2006_AV5188#ECLI_NL_GHSGR_2006_AV5188_inhoudsindicatie
- Cassatie bij de Hoge Raad voor verdachte Frederik B.: https://inzicht.sdu.nl/content/ECLI_NL_HR_2008_BC6157#ECLI_NL_HR_2008_BC6157_uitspraak

ProDemos

- Eerste aanleg bij rechtbank 's-Gravenhage voor verdachte Stephan H.:
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:RBSGR:2005:AT8467>

Joran van der S.

Tekst op het kaartje met de casus

Op 2 juni 2010 melden Peruaanse media dat de Nederlandse Joran van der S. verdacht wordt van betrokkenheid bij de dood van Stephany Flores. Haar levenloze lichaam was na een tip gevonden in een hotelkamer in het Peruaanse Miraflores, die op de naam van Van der S. was geboekt.

Lijkschouwing wijst uit dat Flores overleed op 30 mei 2010. Van der S. reisde op 31 mei naar Chili en wordt op 3 juni in de buurt van de Chileense plaats Viña del Mar in een taxi aangehouden en vastgezet. Hij wordt op 4 juni Chili uitgezet aan de grens met Peru, waarop de Peruaanse autoriteiten hem arresteren.

Op 5 juni geeft de politie een video vrij waarop te zien is hoe Van der S. samen met Flores het hotel binnenkomt. Te zien is dat ze samen de hotelkamer ingaan en dat Van der S. drie uur later alleen de kamer verlaat. Op een shirt van Van der S. wordt het bloed van Flores gevonden. Op 8 juni berichten media dat Van der S. de moord op Flores heeft bekend. De aanleiding voor de moord zou zijn geweest dat Flores in Van der S. laptop had gekeken, waarop zij zijn mogelijke betrokkenheid bij de eerdere verdwijning van Natalee Holloway ontdekte.

Het Openbaar Ministerie eist bij de rechtbank een celstraf van 30 jaar tegen Van der S.

Achtergrondinformatie en uitkomst

Joran van der S. werd op 13 januari 2012 veroordeeld tot 28 jaar gevangenisstraf wegens de moord en moest ook een geldboete betalen. Na het uitzitten van zijn straf moet hij Peru verlaten. In hoger beroep werd het vonnis van de rechtbank bekrachtigd.

Bronnen

- Wikipedia (2024): https://nl.wikipedia.org/wiki/Joran_van_der_Sloot

Zaak-Lucia de Berk

Tekst op het kaartje met de casus

Op 4 september 2001 overlijdt in het Juliana Kinderziekenhuis in Den Haag een baby van 6 maanden. Er wordt aangifte gedaan, omdat men vermoedt dat het misschien gaat om een onnatuurlijke dood. Kinderverpleegkundige Lucia de Berk is in aanwezig bij het sterven van de baby. In het ziekenhuis vindt men dit verdacht, omdat zij opvallend vaak in de buurt zou zijn geweest van sterfgevallen en reanimaties.

Er wordt onderzoek gedaan naar verdachte sterfgevallen waarbij Lucia de Berk bij betrokken was. Veel van deze sterfgevallen blijken natuurlijk te zijn, maar van een deel is dit niet zeker. Ook komt naar boven dat Lucia de Berk eerder mogelijk betrokken was bij een brandstichting waarbij het huis van haar familie is afgebrand.

In december 2001 arresteert de politie De Berk, terwijl ze aan het sterfbed van haar opa zit. Wanneer ze wordt gearresteerd zegt ze 'Waarom mag ik dit niet afmaken?'. De politie vat dit op als een verklaring dat ze ook haar opa had willen vermoorden.

Achtergrondinformatie en uitkomst

Op 24 maart 2003 werd De Berk door de rechtbank in Den Haag veroordeeld tot levenslange gevangenisstraf voor de moord op vier patiënten en pogingen tot moord op drie patiënten. Bij de uitspraak werd een waarschijnlijkheidsberekening gebruikt, die leek uit te wijzen dat er een kans van 1 op 342 miljoen bestaat dat een verpleegkundige bij zoveel van de overlijdensgevallen dan wel reanimatie-incidenten betrokken is.

Zowel het Openbaar Ministerie als De Berk gingen in hoger beroep. Lucia de Berk werd door het gerechtshof schuldig verklaard aan zeven moorden en drie pogingen tot moord. Zij kreeg in hoger beroep niet alleen levenslang opgelegd, maar ook tbs met dwangverpleging.

Lucia de Berk ging in cassatie bij de Hoge Raad. Die besliste op 14 maart 2006 dat de combinatie van levenslange gevangenisstraf en tbs niet mogelijk was. Op 13 juli 2006 werd De Berk door het gerechtshof in Amsterdam opnieuw tot levenslang veroordeeld.

Er waren echter twijfels over de schuld van De Berk. De Commissie Evaluatie Afgesloten Strafzaken (CEAS) bracht op 29 oktober 2007 aan het Openbaar Ministerie het advies uit om een herzieningsverzoek bij de Hoge Raad in te dienen. De commissie adviseerde de rechtszaak tegen Lucia de Berk te herzien wegens door justitie onjuist geïnterpreteerde en op onvoldoende gegevens gebaseerde deskundigenverklaringen, wegens onjuiste toxicologische conclusies, alsmede wegens de constatering dat Lucia de B. te snel als verdachte was aangemerkt en er te weinig rekening was gehouden met alternatieve scenario's.

Op 7 oktober 2008 bepaalde de Hoge Raad dat de zaak tegen Lucia de Berk heropend moest worden. Op 14 april volgde de uitspraak van het gerechtshof in Arnhem: Lucia de Berk was onschuldig.

Bronnen

- Wikipedia (2024): https://nl.wikipedia.org/wiki/Zaak-Lucia_de_Berk